

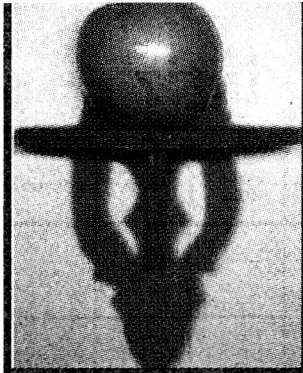
BILJKE U HRIŠĆANSKOJ SIMBOLICI

BIBLIJA ne precizira koje vrste je bilo drvo poznanja, ali predanje za praočinski greh optužuje jabuku. Malo je poznato, međutim, da jabuka simbolizuje i vaskrsenje. Hrišćanska simbolika bilja je biblijskog, svetoočinskog ili narodnog porekla i veoma je široka. Biblija pominje šezdesetak vrsta iz biljnog sveta koje imaju razna značenja, namenu i lepotu.

Za praočinski greh katkad se optužuje i **smokva** čiji je list **pokrivao golotinju Adama i Eve**. Hristos je, po evanđelistu Marku, prokleo jednu smokvu da ne rađa. I prorok Jeremija govori o "zloj smokvi". Ona je uprkos tome bila cenjen plod. Neki sveti oci su je zbog slasti poredili sa Svetim Duhom.

U hrišćanskoj simbolici je, malo bilja sa negativnom konotacijom. **Pre svega to su trska i trnje** koji označavaju Hristovo stradanje, zatim **narcis** koji simbolizuje sebičnost, a ni kopriva i kukolj se ne mogu pohvaliti pozitivnim značenjem.

Možda najkarakterističniji hrišćanski simboli su **maslina i loza**. U Svetom pismu maslina je znak blagoslova, plodnosti, Božje mudrosti. Maslinova grančica naslikana uz Hrista ili arhangela Gavrila označava mir ili izmirenje čoveka sa Gospodom. I za Grke je maslina bila simbol mira, dok se kod Jevreja maslinovim uljem vršilo pomazanje onih "koji ljube pravdu i mrze bezakonje". Praksu nastavljaju i hrišćani. Iz Biblije saznajemo da Hrista simbolizuje čokot loze, vinogradar je Bog, a vernik je grozd koga nema bez čokota. Proizvodom loze vinom zajedno sa hlebom, vernici se pričešćuju i sjedinjuju sa Hristosom. U Starom zavetu že-

na koja ima mnogo dece poredi se sa "rodnom lozom".

ŠLJIVA u hrišćanskom predanju simbolizuje vernost, TIKVICA - vaskrsenje, ZUMBUL - razboritost i mir, LOVOR - pobedu, dugovečnost i čestitost, MAK - plodnost, PAPERAT - poniznost i poštenje, a KARANFIL - nesebičnu ljubav. Detelina sa tri lista asocijacija je na Sveto trojstvo. Po predanju **časni krst je bio od kedra, šimšira i kiparisa**. Na mestu krsta, na Golgoti, iznikao je **BOSILJAK** čija je primena u crkvenim obredima ve-

lika. **BADEM** simbolizuje crkvu, a za **JELU** se veruje da je odabrana za nebo. **BRESKVA** je "plod spasa" i označava nenametljivost.

Pri ulasku u Jerusolim Hristos je pozdravljan **PALMINIM** grančicama. Palma je simbol blagoslova i njome se ukrašavaju hramovi u onim podnebljima gde raste ova biljka. Zimzelena mediteranska biljka **mirta** je nama malo poznata, ali je u biblijskoj simbolici veoma rasprostranjena. Ona označava radost, pobedu, bogougodan život, a kod Jevreja je to i žensko

ime. Značenja bilja u hrišćanstvu proširivali su vremenom freskopisci i ikonopisci slikajući ga kraj Hrista, Bogorodice ili svetitelja. Uz Bogorodicu i na njenoj odori najčešće se slikaju **ruža bez trnja** (simbol čistote i pobeđe), **perunika**, **pšenica**, **ljubičica** (simbol poniznosti), **liljan**, **hrast**, **jabuka**, **limun** ili **jagoda**. U **Pesmi nad pesmama** jabuka označava lepotu pa je ikonopisci stavljaju u ruke Bogorodice.

Pored najčešćeg slikanja Hrista sa trnovim venčicom ima ikonopisačkih predstava Hrista i sa **hrastom**, već pomenutom **palmom** (kao znakom mučeništva) i **lozom**, **trešnjom** kao rajskom voćkom u ruci, **trskom**, **vrбом**, **makom**, **maslačkom** ili **kruškom**.